

KOPPÁNY ZSOLT

Krisztus után

ÚJ MANDÁTUM

KOPPÁNY ZSOLT
KRISZTUS UTÁN

Válogatott versek
(1988-1996)

A szerző fényképét Csigó László készítette
A borító Tettamanti Béla grafikájának felhasználásával készült

© Koppány Zsolt, 1997

TARTALOM

József Attilát újra eltemették

AKVARELL

Verseim elé
Konklúzió
Anyám rapszodiája
Meddig?
Egy költemény
Akvarell
Mit tehet a költő?
Gyászbeszéd Ady sírjánál
Prelude
Őszi kérdés
Mikor eléje mentem
Rapszódia ősszel
Valcer
Meghívtak és választottak
Befejezetlen vers
Iszonyeszmélet
Tűnődés
A hit
Lebegés
Sodrásban
Harminc évesen
Eszmélek
Már megint
Félek
Döbbenet
Krisztus után
Munkabírás
Temetői éj
A depressziós imája
Kórterem
Levél Arankához
Ige

ALGERNONI ÓDA

Szemes Mari
Altatódal
Algernoni óda
Ezek
Anyámnak
Keserű
Konstatáció
Ólmos álmok
Tömegben
Két komponens
Szédület
1964. Balázspusztá
Trauma
Papírzászló
Öt sor a sírkövemre

Temetés után
Halottak napján
Variációk elhagyott sírkövekre
L. Z. utolsó imája
Színésznő
Bach kantáta
Isten, Szent Péterhez
Filmvetítés
Tanmese
Vízió
Impresszió a barátomról egy esküvőn
Himnusz a tömeghez
Epigramma
Önarckép, 1976.
1977. december 16.
A legújabb Attila-sír
Karácsonyi tiráda
Mosolyogjunk?
Apróhirdetés
Telefonhívás
Háziáldás
Hegyibeszéd
Legújabb-szövetség
Budapest
Elégia Tóth Árpádnak
Őszi szonett
Insigne regium alci
Aforizmák

KÖLTŐI SZÍNJÁTÉK

Fénytörés
Szellemidézés
Emlék
Költői színjáték
A középső ikon
Éjszaka
Koldus
Apám rapszodiája
Vers a ravatalról
Megtréfált macskák
A vers
Szólószonáta öregasszonyokra
Rövid önéletrajz
Öregség
Csonka szonett
Oratórium
Golgota
Kérdezd!
Szárszói monológ
Pietà
Szonett Pilinszkyhez
Rövidfilm

Hiányod, Hajnal Anna
Stáció '77
Etűdök és gyászdalok
Impresszionista vázlat
Egy arc a csillagok fölött
Kosztolányi
Művészet
Miatyánk
Számvetés
Mea maxima...
Patika
Módi
Idill
Blank vers egy asszonyról
Mörbisch 82'
Veronai szerelmesek 84'
Ecce homo
Szerelem
Tavaszi elysium
Éjféli chanson

1979. öleléseim anatómiája
Vágyvillamos
Találkozás
Levelek Arankához I.
Levelek Arankához II.
Levelek Arankához III.
Levelek Arankához IV.
Apoteózis
Zajok
Esti ébredés
Chopin: Gesz-dúr keringő; Op. 70. No. 1.
Álmatlanság
Halhatatlanságom
Szerettem és szeretem...
Szukcesszió
Kórtermi etűd
Mondattövek
Abszurdum
Expresszív temetés
Szonatina

József Attilát újra eltemették

József Etának - hűséggel

Szárszóról a szegénysorra
szegénysorból panteonba -
nem akartál meghalni tán
ezért volt a tett?
ugye ott voltak azok a fények
a tó túloldalán
és ellopták eszméleted -
öreg voltál így is
leéltél vagy ezer évet
talán többé nem temetnek újra
megkaptad végre a részed
talán többé
többé talán
nem temethetnek újra
szegény Yorick a Mama csontölén -
halleluja!

AKVARELL

Verseim elé

Bűnös-e a világtalan,
mert nem tudja merre jár?
A halott bűnös-e, amiért
megpihent?

Hol vak vagyok, hol világtalan.
Hol pedig halott vagyok.

Így köpködjete *mikor verset írok*,
és kotyogok meg bámulok.

Konklúzió

Nem ütnek. Szidalmaznak.
Nem átkoznak. Okosabbak nálam.
Minden nap sírok, jajgatok,
noha nem ejtek könnyeket.

Hallgatnom kellene.
Gátat vetni mindennek,
mi a lélek árján mozog.

Utána megfeszült összes innal,
táguló orrlikakkal,
vágta a szakadék felé,
tisztítva mindent
a röpke úton.

Anyám rapszódíája

Nővéremnek

Csillagképek kihúnyó tűzében,
arcom mögött a fénytörésben
valami dereng - már látlak Anyám.
Sötétlik minden, amit láthat a szem
e farkasvakká szűkült érzékelő;
grafitporban fénylő krisztusok,
töviskorona lábtörlők
áldozók néma sorfala, s az utolsó oltár
térdepelni hív.

Ne menj még Anyám! Ostyákat puhítson nyelved,
s a kirúgott fogsorok az évtizedek hűvös
márványlépcsőjén csendben peregjenek le
a magasföldszinti utolsóelőtti portásig,
cilinderek néma magányáig, régi, meghitt órák
biedermeier rugó dallamáig, halálig!

Félreeső fedezékbe húzódsz,
a mellékvágányok és forgalmi váltók
homályos zezzugába, sínekre hasalva
várod a suhogó kerék morzejelét.

Fiaid falra másznak, lányod sovány ikon-korpusz.
Igavont, szügyödbe kapaszkodunk; trappolva,
gyerünk anyánk ravatalra, rögek arcába belenézni -
csak szárnyaid védőszárnyát anyám, csak azt
a mindent elnyelő, horizontnyi rajsátrat
libbentsd fölénk;
s e neutronokká gurított pillanatban a halál
kopogtat
mielőtt átlépné a lét rézpántos küszöbét,
de tudni fogja, meggyilkoltak téged Anyám,
s meglátja a halántékbélyeget, sarkán
az Egyéniség körpecsétjét.

Meddig?

mondd meddig sírsz meddig nyafogsz
játszik még vonód mások ideghúrjain?
nincs benned alázat?
dögölj vagy alázkodj, netán légy költő

szárszó részvét
és még mi mindent rejt a lexikon

álomban akiket szerettem
árnyaik némán imbolyogtak a falon.

súgta a hajnal
juss hát a vonat alá
mielőtt meghalnál tisztességesen
a húsod cafatokban a kerék mosolyog
neved közli a sajtó sebesen
s mi a tiéd volt vacsora derékalj
széttépik vigyorgó koldusok

Egy költemény

Leprás vagyok,
kinek földben az ágy.
Már Jézus is elkerül
bajom húsába vág.

Leprás vagyok,
leprás tőlem a világ.
Tudom azt, hogy csak
a vádlottat érheti vád.

Leprás vagyok,
megszült és eldobott a világ.
Karom, hajam leválik lassan;
velőmig hasít az árvaság.

Akvarell

Magas a búza, rozs,
biccent a sok kalász
sárgán, gőgösen.

Lebben mélán a sors.
Fekete szarka-nász
leng a rőt egen.

A nyár már vízzel fest,
ecsettel, réveteg
néz a homályba.

Minden vonása rest,
int egyet: ég veled!
Leltár palettája.

Kétséget nem mereszt.
A halál kéjeleg.
Villogó kaszája.

Mit tehet a költő?

Mit tehet a költő, árván maradt,
ha margitszigeti vén fák között
magában mormolva az *őszikéket*
szikár éltetője a pesszimizmus?

Mit tehet a költő, ha mérges vérben
hánykolódva siratja Vereckét, hol
sátrakat vert e nép, de még nem tudván
mit tesz a pásztor, ha jön a vihar?

Mit tehet a költő, szájában égő
gyógyíthatatlan sebbel, mit úgy hívnak
a rák. *Gézsókot* dob női kézre,
kérve, sírva, hogy vágja el nyakát?

Gyászbeszéd Ady sírjánál

Akit az élet folyton meggyaláz,
azzal egy tálból magoz és cseresznyéz
gyilkos, vádló, vagy bamba vén kanász.
Ha kies ugaron a mintakertész,

csak zord sikolyt, pergő humuszt talál.
Kinek a nép közel rokona, testvér,
rövid láncán kutyája már sakál,
és adója harminc ezüst a testért.

Kinek kabátján már ország a folt,
s vegyszere a könny, a kín és a tinta;
érdes a felszín. Csalfa, mert nagyolt.
Volt oly költő ki a végest kibírta?

Prelude

Ah, én naiv, hittem mégis abban,
hogy a verseim érnek valamit.
De íme, ennyi régi nyűtt kacatban
lehet kő a vaj, méz a keramit?

Nézd, ha apály voltál csak életedben,
öblöd sincs, ahonnan végleg kifuss;
szépen vagy kevélyen, kivált ha rendben
fülekhez ért a vers, elég a juss.

Ahogy tapintja holdvilág a csöndet,
csupa seb és alvadó vér körötted
a lég. Lelked int: nézd a vers helyét,
halld, miként szórnak koporsódra földet.
Lágy ibolyákban sügyig kanca csörtet,
lent a mélyben mely tépett és sötét.

Őszi kérdés

nézd a nő
márvány testének ívét
a kulcscsont magányát a mellek felett
a lábakon mozduló szoknya fodrát!
tudod mit takar e sima bőr?
hány zsiger ér ideg
ég a hideg
szőke szemek mögött?

tudod
hogy nem örök a szép nyak porcelánja?
fölfigyelsz a szem körül néhány szarkalábra
s eszedbe jutnak régi esték
mikor csókjaid irigyeid se lesték
leszel-e többé szerelmes vagy csak józan
mert minden úgy jó ahogy van?
csodálkozol mert nincs jelen
ez mind a múlt
s úgy tekintesz saját idődbe
mint elkövetkezendőre
az elavult

Mikor eléje mentem

Mikor eléje mentem,
néztem a fáradt ágakat;
jó volt így száműzötten
sétálgatni a fák alatt.

Egy percig császár voltam,
gondolatban áldottalak;
haltam emlékezésben,
átaludtam az álmokat.

A randevúnak perce volt,
föltámadásnyi pillanat;
csókreményben szemlesütve,
vágytam ellopni lábadat.

Finom bokájú kislány!
Kis suhanó játékvonat.
Sötét fülkében szálltunk messze
és megvetettük az ágyadat.

Rapszódia ősszel

Kis kezed az asztalon,
akár egy ritka alkalom.
Nincs mozdulat,
hogyan utánozhatom.

Megújul szerelmem ostoba
kegyetlen ostroma
ellened.

Fekete vagy. Fehér.
Magunk vagyunk. Ketten.
Reszketek a közeledben.

Szeretlek. Nincs szó
mely jobban takarná
fátyolként titkos arcodat.
Nincs erő mely lerántaná.
Nincs szavad!

Lassan őszi horda
toborozza
apró falevelek
sárga seregét.

Vállad fölött
az ősz nyögött.
Kettőnkre nézni,
fél.

Valcer

csak moccanó sovány este
lendült, lassan mindent feledve
csak fekete macska beste
suhant a síkos ereszre
mikor mint antik díszes ereklye
kibomlott fehér karcsú teste

csak álom a holdas éjszakán
haja lehullt feketén puhán
szeretett egy kicsit talán
de köddé foszlott az álom falán
olyan volt mint társam a magány
keserű édes fénylő koronám

Meghívtak és választottak

isten választott gyermeket
édesanyám a gyermeked
hogy megváltással igazolja
por előtt porlad majd a porba

keresztet kap akár a többi
sok tébolyult tudatfölötti
nem áll bosszút mert nem ütött még
így ezért aztán őt ütötték

ébren álmodja minden álmát
benne nőt is keresve párját
remegő bőre illatát
mely túlvilágra illan át

halállal épít homokvárat
ki játszótársa mikor fáradt
mert halál minden költemény
és föltámad ha nincs remény

Befejezetlen vers

Kárpáti Kamilnak

me gláncolt rabszolgák vonszolják a nappalt
rab vagyok nem szolga le hát a kalappal
koraszülött létét ordítja a század
véres szülőszoba hol nincsen kijárat

Iszonyeszmélet

egyszer reggel
arra ébredek fel
hogy nem ébredek fel

kihülő testemet betakarja
egy gyakornok boncnok húsos karja

egyszer minden odavész ha rámtalál
a dögvész

addig csak hallgatok
két tudóm közé a gátorba
visszavárom az Istent

nappal van tisztul az álom
de föl nem ébredek

Tűnődés

Csak a föld issza könnyeimet
Egyetlen szomjazóm

Testemre is ő kapható
Egyetlen éhezöm

Valamit csak csontjaim érnek
Egyetlen létezők!

A hit

Makovics Jánosnak

hinned kell amiben hiszel
s ha fölker végső tangóra
az angyal
gondolj vissza életedre
mely ugye fölért egy kisebb
kalanddal

Lebegés

Mámorok - semmi
Távolok - semmi
Életem - talán
évek hártyszárnyán
lebegésre bízom
mindenem

Sodrásban

termékeny folyamagyban
rohan a csónak
lapát zavar apró karikákat
mégis minden szótlan

koronából gyémánt pattan
vízbe ugrom érte
abroncs szorít
a mélység

szívja magába lassan
papír a költeményt
rándul egyet még a kéz
újra alkonyat van

Harminc évesen

Medárdnap
páranyárban
visszaemlékezem
milyen az éjszakákat
átizzadt gyötrem

a hátsó fal ott a szívben
beomlott a nyár
alatta rémült szelíden
hanyatt fekszik apám

Eszmélek

Apám arcán a szürke ráncok
puha kőbe vésett jelek;
bennük csöndes sírokban látok
föltámadó holttesteket.

Apám arcán a sötét ráncok
kemény kőbe vésett jelek;
most halkulók, mint harcra várók.
Félek. Felelni nem merek.

Apám arcán a sima ráncok...
Eszmélek. Lassan ébredek.
Kis első áldozóként állok,
kezemben gyertya ég, csepeg.

Nem foghat azon semmi átok,
kit az Isten keresztre vet.

Már megint

már megint szóltak
nekem
hogy ne vitatkozzam
legyen már egy kis eszem
belátni végre hogy alulmaradtam
pofádat befogod!
villámként cikázik a szó
izzítva kószáló fémport
lerakódva az asztalon
keskeny szélén vastagon
vékonyabbik fele

felesel
vitázik
ugrál és pofázik
míg vastagabb felén ott ül
a térfogat

1975, Csepel Művek

Félek

előre félek hogy a feleségem
olyan lesz akár a többi nő
csirkét pucol gyereket kér
és nem lesz egyéb csak hű szerető

nem lesz a hálón kívül
közös - vagy nem közös -
olyan szobánk
ahol vén kandalló mellé bújva
vitassunk meg sok unalmas délutánt

vajon úgy lesz-e hogy a többi nőhöz
vonz a faj hol még nincsen kisgyerek
vagy őt vonzza majd kíváncsi képzelet?

én már előre félek
hogy közhelyektől ágynak dőlve
talál a végítélet

Döbbenet

Egyszer tévedtem életemben,
amikor megszülettem.
Immár jóvátehetetlen tettemet
elbújtatom. Nappal is
magamra húzom az éjszakát.

Az embertömeg ritkul körülöttem,
visszhangos pusztá tér
agyam és testem, agyuk és testük
között.

A végtelen tájba olvadok.
Arcomba gémeskút ága szúr
és döngöli egyre a mellem
a göröngyös, porfölvérte út.

Krisztus után

Rákos Sándornak

pilátus ezek után sem irgalmaz
a nép újból a keresztre áhít
a szó továbbra is légnemű halmaz
árulónak mondhatunk akárkit

Munkabírás

Gergely Ágnesnek

Akadály. Szabadtéri verseny.
Mégfeszült inakkal két ugró.
A leopárd és az antilop.
A leopárd átugorja. Meghorzsolja hasát.
Az antilop összeroskad,
mielőtt megindulna.

Temetői éj

hol síri csöndben fél a szél is
kórusa kísér szellemeknek
fehér korpuszok csavarodnak táncba
anyóka szívek boldogulására
telehold fókuszál csak ide világít
bicsaklik imára minden ami jár
kéz kar csukló és a láb
csak ömlik egyre a dal
hasadt szívekben új vihar
vérben toccsanó összetört remény
állati kín habzó fehér
hol síri csöndben fél a szél is
kórusa kísér szellemeknek
permeteg hajnal van fárad a tánc
eszmél a halál is hisz múltja kín
már dala sem bong oly tisztán
hangszálak részeg húrjain.

A depressziós imája

Isten, küldj eléem nőt ki vérbajos
s hogy ne légyen ok a félreértésre
áldd meg testem a rákkal s eltaposs,
meglásd, nem sújt úgy a köz megvetése.

Isten, tégy főmre töviskoronát,
s mint mindenkit a maga keresztyére,
küldj dombon, rothadó mocsáron át,
tán enyhülni fog a köz megvetése.

Isten, tapaszd be locsogó pofám,
hogy örökre kussolni tudjak végre,
s hadd tiporjon a halottak porán
e gyászmenet: a köz közmegvetése.

Isten, anyámban miért volt erő,
hogy élő s nem véres, halott szülése
lettem, mert így talán elkerülhető
lett volna kín, és a köz megvetése.

Kórterem

az agónia feszes
nejlonzacskójában
összekoccannak
a savanyúcukorkák
emlékek fehér arcok mögött
a riadt agyakban

Levél Arankához

írni! újra! bármit!
öröm nagyobb van-e?
ölelni sírni félni
túlélők közé beférni

boldogság ez
mint konvejer alatt
ténfergő csirkének
a pillanatnyi élet

Ige

a kéz
valami
pisszenésnyi
csöndet ír

ALGERNONI ÓDA

Szemes Mari

Ahogy alvóra támadnak husáanggal,
csapdos a villám és reszket a nyáj.
Lámpafény ájul, belép egy lakáj,
tálcáján az angyal, nyaka ruhátlan,
kibuggyan egy ér gömbölyödve. Fáj,
ahogy haldoklik súlyos mosolyával,
mert most is fölér egy álmovilággal,
hol az álmod nem szorítja szabály.
Siker dühöng? Lendül megannyi kéz?
Kórterem. Már csak hamva van a szónak.
Arcára mászik, s rátapad a fény.
Királynő, adj hangot a szótlanoknak,
tudom, a szeretet ólomnehéz.
Érintesz. Hideg. Nem látlak halottnak.

Altatódal

Belohorszky Palinak

Csak szimatold a lassú csöndet,
a kórházi gyógyszerszagút.
Ne forgolódj, sok még az út;
aludj csak, aludj.
Falhoz simul az éj mögötted,
mardos az álom, mint a lúg?
Felejts el minden randevút,
aludj csak, aludj.
Ne félj, a szikla, mit görget
álmodban óriás, a rút,
díszlet csupán, ne félj, hazug.
Aludj csak, aludj.
Alszol? Nem hallod már a csöndet?
Az Isten téged rég megúnt.
Szűkül magad mögött az út.
Aludj csak, aludj.

Algernoni óda

Anna Anna Hajnal Anna zöld fodrokban fut a víz
hajód kavarja az Amazonas Tapajos Kongó Ganges vizén
magad vagy kapitány és gályarab s tudtad a kajmánok
harapása gyógyír ha ők harapnak először

elringat a vízcsiklandó helikopter-éjszaka
fekete rajtad a pólya de rugdalódzásod rózsaszín -
már hallod ahogy a lomha muraközik mögött
a hajlott hátú macskakövön a szénásszekér zörög
gyepűfüzesről jött a sárga illat de behúzott nyakkal
sem menekül - a dzsungel nagy maláriás szája mélyén
megtapossa a fogvacogás

fölkapaszzkodik melléd az Utas
s meghal először Ő mert így teljes a mese így igaz
de tudnod kellett hogy a földben az Utas fölött
terpeszkedő gyökereknek te leszel majd a fája
erős a gyökér nincs halála de a fa kiszárad
jaj nagy úr a bánat!

algernoni agyunk - fehér egér
de lásd lerogynak az erdők s a majmok egerek közé gurulnak
s betódulnak mind a kapun s már csak visszafele
olvassák hogy a fölirat föltámadással kecsegtet

lassít a kocsi
dermesztő a csönd szinte kolostori
megáll a táj

nézd! férfi lábam
megsemmisül piciny lábad nyomában
de vigyázz vége a partszakasznak
egy olajfoltba fulladt hullámra
jégsirály koppan

fülemben most is a furcsa hang kapar
földízű kötél ahogy összefogja
a fekete ékszerdobozban Anna ül a hintaszéken
szétönti minden teáját és mesél

Ezek

ezek a mi csókjaink ölekezéseink
már alig élhető életteretlenségeink
mind-mind egyedül és csakis
két nem mindennapi szállítmányozott
barom tudatlan reszketése

ezek a mi kávéházi teázásaink
ezek a mi röhejes vitáink
szédületes álmaink ébredéseink
mesébe illő illúzióink

két csukott imakönyv
letört végtagú útszéli szent
két farkasbőrbe gyömöszölt
konyhakész bárány kései lélekrezdülése

Anyámnak

Tudjátok-e, ti, mindannyian,
mi az, forgolódni reccsenő rekamién,
gyötrődni a fejben rángó ideggel
a nyakban (ki tudja milyen) daganattal?

Tudjátok-e, ki az anyám?
Látjátok? Sír most. Vigasztalan.
Előveszem hát agyam röntgenképeit.
Halványan folynak szét a foltok,
hogyan vagyok és a kezét fogom
de foszlóban ez is,
a kézremény.

Keserű

Nemes Nagy Ágnesnek

keserű a vérem
keserű a nyálam
hideg a lázam
rideg a vágyam

elhagyatva nézem
miként veszik vérem
mit is ér a késem
ha nincs hol húsba
vágjon

nehéz gályára
vitorlaként
vágyom

Konstatáció

négyszemközt a balgasággal
a reszkető lámpalázzal
megvillanó gyertyalánggal
mindenütt magam vagyok

magam élek magam félek
arcom redőin az évek
réveteg kérgek
kimért időmbe marók

ember vagyok? szép kis álom
nincsen váram nincs titkárom
saját bűnöm saját átkom
ha kopók ha vérnyomok.

Ólmos álmok

Hideg mészkőszobrok
az álom szakadékában.

Vibrálnak szemem előtt
a sűrű ólomesők.

Az álom valósággá válik,
s a szürkületi bágyadtságban
lassú verejték tapossa gerincemet.

Hajnalodik. Megint a semmiben botorkál
egy nap az életemből.

Tömegben

Dübörög a tömeg.
Kezükben kard.
Díszes minden markolat.
Én állok réveteg, omló vakolattal
mint éles házsarok,
s a csillagok úgy ömlenek
a rideg sötétben,
hogy fényfüggöny takar hirtelen.

A kezek megállnak. Rövid csillanás.
Az ég sötétjén ragacsos varjak vonulnak.

Két komponens

Bartha Lászlónak

Barátom, két komponens
ragaszt még a földhöz:
nők és tárgyak.
A magány inkarnációi.
Piciny női kéz böllérkésnyi ridegsége.
Combok, nyakak, mellek, arcok.
Aztán merev ikon a fehér falon.
Vagy egy Greco-kép gótikája.
Szoknyát dagasztó fenekek ingere.
Rézmozsár „nem minden arany ami...”
fényessége.

Nincs nyomorúság nagyobb,
e két adag morfiumnál.

Szédület

mennyire melletrázó fájdalom
láthatatlanul is jól látható
marhabélyeggel akár vágóhídi barom
rúgkapálni és visszacsúszni
s könnyörületes kapaszkodónak
nincs egy fűszál sem és hiába ima
hiába az az utolsó sóhaj
összesúgnak edények kések balták
szeretteink lefognak feszülő lánc
csillog a nyárban s fehér homlokunkon
lékel a tagló
a csöppenő vér furcsán rajzol
megfejtetetlen ábrákat a porba
már fücsomók kínálják testüket későn
szédülünk
szállunk
zuhanunk
észrevette tiszta tekintetünket
a telhetetlen mészároslegény.

1964. Balázspusztá

Néha föl villan bennem
egy kopott színű merev dia:
tanyasi kép.

Nyarlás örök nosztalgiája.
A ház és a szobák hűvös fehérsége.
A kipányvázott tehén,
a hanyattvágódott mező.
A mocsaras esővízgyűjtők,
- ünneplő ruhán a foltok.
Tarló szögekkel kivert táblája,
tetején törökülésben a fakír,
egyensúlyozó éjszakával.

Trauma

Íme a denevér:
fejfelé lógva nyugton
alszik.

De mi, a vályútól elszokott
neuralgikus mindenevők
félálmainkat irányítva
csak arra gondolunk,
hogyan folyassunk nyálat
szeretteinkre.

Papírzászló

Szent Mihály lován hanyatt kihülve
fuldokló vízjel a szó
kapukeretre
föl
szö
gez
ve

Öt sor a sírkövemre

ha majd a rögök betemetnek
férgek közé csupasz eretnek
megtudod: a vér vízzé válik
s zörgő névtáblája voltál
egy széteső sötét keresztnek.

Temetés után

Marx Olga emlékére

Kijöttek a temetőből,
a busz megállt a kapunál
ahogy azelőtt,
a bokrok talán kicsit beljebb
hajoltak az árok felé,
a buszablakból látszottak még
a koszorú-szalagok;
majd időközben meg-megérkeztek,
mint mindannyian.

Halottak napján

csak a gyertyák remegő pislákolása
csak útszéli dombok kettős vonalban
csak apró bogár halottak néma társa
csak föld van
csak

Variációk elhagyott sírkövekre

1.

Élt: sohasem.
Meghalt: első pillanatban.
Magzatburokban találták
odakint a sűrű fagyban.

2.

Megfürdött halála előtt.
Míg élt remélt és szenvedett.
Nem hiába rág most
nyirkos, üres perceket.

L. Z. utolsó imája

Isten
nincs ki megsegítsen
életem halálom
kezedbe ajánlom

Isten
van ki megsegítsen
gáz és vonatkerék
jaj nem járt erre még

Isten
lesz ki megsegítsen
jön egy esti óra (?)
s lelöksz a porba

Isten
el el gyorsan innen
lökjél kerék elé
s ha tiéd nem Isten
leszek az ördögé

Színésznő

Törőcsik Marinak

Hol korbácsütéseket visel,
hol nyakéket.

Vállán nehéz gerenda
a pillantások súlya.
A kellékek naftalinszaga.

Forog a ringlispíl,
forog a tarka vásár;
a körhintányira szűkülő
világ.

Bach kantáta

A dúrokon agyának rése.
Keze a csembalón.

A billentyűkön Isten ujjnyoma.
Fölcsendül a szétfoszló magány.

Isten, Szent Péterhez

Péter, indulj csak Elé a vízen,
s jegyezd jól meg: csakis az mosolyoghat,
aki mindig, mindenhol szelíden
fölemeli a már földrerogyottat.

Vannak kétkedők, kik gáncsolni készek,
hogy fönnakadj a Lét sikátorán;
indulj meg ingatag, ahogy a részeg,
de trappban, mint a lovaskatonák.

Filmvetítés

Összegyűrt ruhák
esküvői képe barna szülőknek
meztelen combközök
hullák ropognak dózer alatt
dachaui erdő
megkövezett magdolnákra
kirúgott fogsorok peregnek
ágytálra tapad egy sárga kéz

Filmszakadás
fütyty
kigyúlt lámpasor

fölhajtott szoknya
széklábra ragasztott rágógumi

Tanmese

A boldog, s elégedett
távol a dolgoktól
beletörődve jóba-rosszba
már kibékült a pusztulással.

A boldogtalan
vidám színek közt evezve,
úszva, elköveti a jóvátehetetlent:
merengve, vagy csakazértis
álarc nélkül lép a bálterembe,
később kapkodva(!) boldog
álarcot ölt.

És van a költő,
a lehetetlenek lehetőségeivel.

Vízió

Parancs Jánosnak

Lefogott szárnyakkal, lábakkal
ijedt szárnyas. Hátrafeszített nyak.
A kés lassan elmerül a tollak között,
s a vér vékony sugárban fröccsen
a fehér zománcfedénybe.
Finom ujjakon - piros körmök - munkavégzés
utáni fölény, nyugalom.
Néhány véres pihét kerget a fű közé a szél.
Az udvarra csönd tehenkedik.
A szomorúfűz úgy hajol át a palánkon,
mint az a folyton leselkedő, kíváncsi
kisgyerek.

Impresszió a barátomról egy esküvőn

Lukács László Márk

S. V. D. missziótestvér emlékének

köztéri templom
sikong a szél
hallgat a tavasz még
a fagy beszél

dór oszlopok tompa árnyai közt
tömjén szagos fátyola hull
a fény ősz pontot bogoz a sötétben
nem látja meg a fény sem
eloszlik megvakul

legyetek boldogok
mondja a pap
boldogok halálig
visszhangozzák a falak

s már nem látja senki sem
amint a falaknak felelve
rajta a nemes testet takaró kelme
Krisztus szól hozzá egyedül

hazafelé csak az utcakövek koppanása
utánozza a könnyek koppanásait

Himnusz a tömeghez

Munkávalmegvagyokelégedve
megtaláltam számításom
csakaszexrevágyom
nemleszhalálom
disznónevelek
újságotolvasok
HAJRÁMAGYAROK

Epigramma

Föltűrt ujjú ingben
könnyököl a Magány.
Erősebben dobban szíve,
sóhajt, köp egyet,
lusta lábát lassan kinyújtja,
ásít, társra vár.

Most együtt könnyöklünk:
én és a Magány.

Önarckép, 1976.

mint a kifordított zseb
annyit érek

odahagyva mindenem
révületes reménységnek

azt volna tudni jó csak
amennyit érek

1977. december 16.

1.

Emlékezetes lesz mindig e péntek;
a Művészből teáztam épp a Nővel
kiből nem voltam szerelmes, s Ő se
belém. - Sajnál egy konyakot a hölgytől?
- hajolt fölém a felszolgálólány.
- Költő az úr... konyak? Ugyan. - A Nő
ezt „szörnyella de frász” vigyorral súgta,
s akkor szorongva szégyenkeztem én
mint a kamaszgyerek, kit rajtakapnak
egy éjjeli önkielégítésen.

2.

Hazaértem, s a polcon ott fehérlett
az ígért behívó. Szent György lovagnak
hívott a béke, tollammal ledöfni
a hétfejű, famentes papírtankot.

A legújabb Attila-sír

Amikor 2500 körül
Koppány-csontok után
turkál egy irodalmi
emberekből és esküdt urakból
álló vizsgálóbizottság
csalódottan látják majd
hogyan a modern idők folytán
három alumínium-koporsóban
egy fáradtolaj-tócsa alján
találják meg az értékesnek
így már nem mondható csontokat
a koponyát melyben ott foszfo-
reszkál még akkor is
a két kirúgott fog helyén
a két műanyag csapos-műfog
mert ledobja róla paplanát
az a mindenkinél-okosabb-mosoly
akkor hogy ne jöjjenek vissza
üres kezekkel arany híján
följegyzik az így szerzett
halhatatlanság jegyeit.

Karácsonyi tiráda

Az Ecclesia Szövetkezet dolgozóinak

mennyből az angyal
frissen hírül vitte
megszületett megszületett
szájából az átok
szóából a falrahányt
pásztorok pásztorok
szeressük egymást gyerekek
ajándékba géppuskát
jászol és kereszt
jaj nekünk a próféta él

mi lesz velünk hazugokkal
segíts heródes a pogányok nevében
pistike köpd ki a szálkát
a sakálfejűek tányérjába
no nézd csak a macskák bagzás helyett
áttértek a mesterséges megtermékenyítésre
asztal alatt fehérre száradt csonthalmaz
a szentéjszaka maradványai.

Mosolyogjunk?

Anyós-vitát szított
megszidolozta a küszöb rézpántjait
kitöltötte kéttalálatát
megitta szokásos sörét
ritkábban káromkodott is
ünnepekor tiszta pizsamát húzott
megverte feleségét
- asszony verve jó -
hóna alatt egy tekercs falvédővel
vidéki kiküldetésből jövet
elgázolta a hathuszas
közhely poraira.

Apróhirdetés

gyermekbútor eladó
szobabútor eladó
hagyaték eladó
hagyatékot veszek!
hagyatékok eladók...

Telefonhívás

- Halló! Kivel beszélek?
- A Rák vagyok.
- Értem... uram.
De nem hallom a keresztnévét!
- Érdekli? Kamrák vashideg mélyén
cédulákon virít megannyi naptári
név.

Háziáldás

Hol költemény, ott költő,
hol költő, ott ember,
hol ember, ott halál,
hol halál, ott föltámadás,
hol föltámadás, ott új élet,
hol új élet, ott új halál,
hol új halál, ott új halottra
föltámadt féreg talál.

Hegyibeszéd

Mikor az este ráncai
gyűrődéssé fajulnak,
mikor a kés előtt
öngyilkosok lesznek az állatok,
mikor a halál abbahagyja
húsvéti locsolkodását
és megáll a szél,
sötétzöld lélegzetét
visszafojtja a Naptól
számított harmadik golyó,
s a villámlás, mennydörgés
- atomvillanás;
megsúgom néktek
unalmas lesz a naplemente,
a csillagok vánszorgása,
a Hold összes arca,
s a holdfényben, vakolat-hullató
utcasarkon a váratlan mellbeszúrás -
tátogom néktek... unalmas lesz itt minden
én is maga leszek az unalom,
hát névkártyám helyettesít
remélem
időben
lepörög.

Legújabb-szövetség

„A szűk kapun menjetek be...”
Az ajtófélfában szorongok mint a féreg.
„Az igám kedves, és az én terhem könnyű”
Ha megpuhult a föld, az eke, a lószerszám
és az ember.

„...amit a fületekbe súgnak, azt hirdessétek
a háztetőkről”

Mindenkor az álarcosbálban.

„Zörgessetek, és ajtót nyitnak nektek”

A börtönőrök és az elmeegógyintézeti ápolók.

„Aki befogadja az igazat azért, mert igaz ember,
az igaz jutalmát nyeri el”

Kap keresztet, golyót, sterilizációt.

A bűnök nagyságának hierarchiája szerint.

S végül emlékezz e mondásra:

„ha megdobnak kövel, dobd vissza kenyérrel”

Légy előrelátó. Légy tisztában a következményekkel.

Mielőtt megsütnéd a kenyeret, rejtsél belébe bombát!

Budapest

Ott áll a két Klotild a hídnál,
két pompa apród állva őrt;
hátuk mögött végképp betört
hullámokkal szerelmet kínál
a hűs Duna. Költő, ha hívnál
csodálni csodás pesti őszt,
jövök; szemem gyorsan bekösd,
tökélyét nincs szem mely kibírná!

Egy villamos sikolt a sínen,
a sok kanyarban hallható;
elakad a mondat, megáll a szó,
e sikolynál szebbet ki kerítsen?
Budapest! Te álom, te minden!
Mi adóznánk, de nincs adó,
nincs pénz amellyel nyitható
a titkod. Ragyogj drága Isten!

Kávéházban költőcske kuksol,
ősz haj agonizál fején;
nadrágján lyuk beszél: szegény...
fölfázhat könnyedén alulról.
Faliórából épp kakukk szól,
tudta már kezdet kezdetén
a költő: „Budapesten én
nem jutok ki sosem e zugból.”

Figyelj! A pesti Broadwayt nézd most:
egy utca ez, a Nagymező;
Operett, Moulin Rouge, ez ő,
a város, mely lapot feléd oszt.

Bőséges itt akár a fél koszt,
csak ne ints folyton temető.
Ha nem megyünk, hát erre jó,
s azt lehelli: élted elég volt!

Elvisz, hol áll végső zugod.
Költőcske, ne reszkess, a szobrok
fölött egy részeg, nagyon boldog,
cifra, barokk halál huhog.

Elégia Tóth Árpádnak

Barátom! Gyötörve feléd sikoltok!
Rekettyések alatt pihent fejed,
de az illatos virágok helyett
márvány fölötted, őreid koboldok.

Jaj, „Lélektől lélekig” lesz-e másik
vers, új, aranyosan ringó kalász?
Ne kutass, itt már könnyet sem találsz,
maradj, csak maradj a föltámadásig.

Itt állok temetői fák alatt.
A rozsdás húr kezében szétszakadt;
sírod a többi közt csupán tenyérnyi...

Kitör a könny, roppan megannyi gát;
mit versed adott a király-igát,
Árpád, szügyemről nem tudom letépni!

Őszi szonett

Bontja sárgászöldjét egy csöpp levél,
túlvilági nemes-dús illatokra.
E néhány perc alatt sokat mesél,
rozsdavér avaron halk-haldokolva.

A nyár feje dől, fűrészpor alomja,
és a tönk szélén csordogál a vér.
A vérpadot, bárdot s hóhért lerontva
kavar az új bitorló őszi szél.

Rátekint most gazdag és szegény;
szemükben ingva hull alá a fény,
áttetsző, szűkült pupillákba marva.

A Tél alulról lassan ostromol.
Ezüst szurony űzi a kék, komor
Magányt. A köd mögött: válla, alakja.

Insigne regium alci

szonettkoszorú

1.

Hever az éj, padokon, hontalan,
sok fűzfa árnyától terhes ligetben;
két szegény homo sapiens liheg bent,
tapadnak vágyak olykor pontosan.

Simít bársony-sötét, óvatosan
balzsamoz a holdsugár, s egyre szebben
zenél a tücsök-prímás önfeledten;
inge rongy, mégis a legmódosabb.

És a csillagok! Levágásra szánt
bárányok szemeként félve ragyognak
és fényük lépegetve szürke járdán
a mélynél is hasadóbb mélyre szánt.
Rögök között láthatnak így halottak,
mikor érintés hidegként kiráz már.

2.

Mikor érintés hidegként kiráz már,
aztán imbolygó holdmegrágtá éj
álomra hív, mint örök szenvedély
röpül felém az idő béna szárnyán,
szemében izzó, lapuló szivárvány.
Fölém hajol, s hajának selyme szén-
sötét, forró lobogása felém
ontja illatát, csókomra találván.

Nyakán dagad két dupla kékes ér,
a vér belé tolul s hozzája ér
a szám, s ettől szívem nyakamba vág már.

Szól az Ész: a Testet most elhagyom,
kéri ösztönét minden alkonyon.
A ligetben a halál fia járkál.

3.

A ligetben a halál fia járkál,
elragad híveket, s nem híveket.
Üres padokról a csönd integet,
s egy tócsára szomjas cserebogár száll.

Komor bokor bólínt, nyög a haláltánc.
Szél rázza a függő ribizliket -
a fák az éjben sok apró sziget,
s közöttük ring a Hold egy ócska bárkán.

Nyitja sötét szemét a kedvesem,
s éjbe alvadt fürtje vállára billen,
suttog, simogat, simul szorosan.

- Jó itt - mondja. - Szép halál - félelem.
Ülünk hallgatag, mint fösvény a kincsen.
Lép, s üt az óra, indul új roham.

4.

Lép, s üt az óra, indul új roham,
görcsös ujjak, szájak fonódnak egygé,
az ész, a szív és a kar is szeretné
feszülést oldva immár boldogan

a lágy homályt, mit kívánnak sokan,
- hidd el mindenkié, nemcsak kegyeltté!
Két vonagló testet nem tépi ketté
sem pillantás, sem óra mely rohan.

Halál-csillámos, csillogó boszorkány,
édes gyilkosom, ne nézz oly mogorván,
inkább tisztítsd a lelked, hogyha van.

Meggyilkoltál már, s mégis, élni félek;
angyal ad hangot ördögi zenének,
s támolygok én csókodtól szurtosan.

5.

Támolygok én csókodtól szurtosan,
s loholok egyre kihűlő nyomodban.
Fölgyújtott erdő váratlan ha lobban,
sok keselyű fölcsap, s felém suhan.

Húsomba vájnak, s nyelik szorgosan
azt a húst, mely a két karodba robbant.
Hanyatt dőlök széjjel tépve és holtan;
Kövér madár már kinyílt oldalam.

Keselyű-tépte, csupasz már a táj.
Eső, napfény is éppen erre jár.
Karcsú lány, hidat csinál a szivárvány.

Már ébredek. Szívem megint dobog.
Tovább gyötör a bosszantó dolog:
te vidáman élsz, s nálam tart a járvány.

6.

Te vidáman élsz, s nálam tart a járvány,
mit úgy hívnak: szerelem. Unicum
e szó talán - mit tán mindenki un -,
nem ösztön ez, mely kinyíl egy találkán?

Csak szenvedés van. Mint aki halált vár,
s csak él, él, vigasza egy deci rum,
hiába örület, s delírium,
ha szerelem és halál messze száll már.

Se ez, se az nem vagyok kedvesem.
Csak halálom lesz, meg költészetem.
Papírt döfköd tollam - Szent György a sárkányt.

Nem vagyok erős. Bőröm sem sötét.
Mégis vonz fajom: kéri nők ölét.
De én utánad vágyom ritka márvány.

7.

De én utánad vágyom ritka márvány,
sötét hajad, s rég, csókjaid után;
íme, botladozva, költő-sután
hívogatlak én, vadgalamb a párját.

Bensőmben úgy mar élted mint a májrák,
bujkálsz bennem te győztes partizán,
legyőzöl, valahányszor ha bután
rád gondolok, kolostorban királylány.

Csókolóztunk az Elnök utca sarkán,
emlékszem, arcod hosszan eltakarván
tartott a csók. Ott álltunk boldogan.

Egymás karjába, vagy kardjába? dőlve
álltunk: ördög az, tudtam én előre,
kiben naponta egy isten fogan.

8.

Kiben naponta egy isten fogan,
majd világra jön, s azután a másik,
méhe sok édes gyermeket virágozik,
csöppnyi lelkek oáznak boldogan.

Sötét haja omló láva-folyam,
kráterből hajhagymák kifulladásig
ontják finom hajszálait, mit áhít
a szív, noha örökké fojtogat.

Lázasan ragyog, mint az esti Párizs,
szívében vérem zuhog föl, s alá,
nyakán csókok hege illatos ánizs,

jele fegyencnek a cella falán.
Hangja gordonka és üde gitár is;
csak az álom adhat föltámadást.

9.

Csak az álom adhat föltámadást,
de ebben sem lehet betéve hinni,
mert az embert előbb-utóbb meginti
az ébredés. Szigorú, rossz tanár.

Imádott népe egyszer rátalál,
s a keresztre kis tábla kerül: INRI,
és büntetésből kell a jónak inni
ecet-szivacsból és kiáltaná:

„Nem nyugszik ki *máshonnan* érkezett,
kése nem vág, hegye sem mérgezett,
de túl van sok kicsiny, kínos halálon.

Nem vár semmit senkitől. Égre néz,
a szíve súlytalanságtól nehéz,
fohásza egy van - az Ég Ura áldjon!”

10.

Fohásza egy van - az Ég Ura áldjon.
A művészet csak halállal rokon.
Ha nem csókol időben homlokon
múzsám, nem marad más, csak éber álom.

Mint festő ecsetjét, aképp imádom
tollam, mely holmi igazságokon
mereng és meghatározott nyomon
jár tintás-golyós feje, ő barátom!

Hát nem is olyan nagy dolog az élet?
A költő azért a falnak beszélhet!
Nem ütődik még a bokája sem.

Vérem újabb igákba hajt, s remélem
elad, ki egyszer meghalt volna értem.
Kendőre szárad *tiszta kép* fejem.

11.

Kendőre szárad *tiszta kép* fejem,
hogyan megörökítsél az utókornak
csak együtt ne tarts a káromkodókkal.
Ha kérdik, ki volt *ez*? Szólj: rejtelem...

Őrizd a kendőt. Lásd, levetkezem.
Ígéretem eszembe jut. Rokonnak,
barátnak gondjaim már nem okoznak
több fejtörést. Szöveget kíván kezem.

Meglásd, e századvég majd fölmagasztal,
s vesszőznek engem újból - koronást.
Találkozom Simon nevű paraszttal,
s a Golgotára indulunk, ha mást
nem szánt Pilátus. Messze még a hajnal,
s körül már keselyű-fészekrakás.

12.

S körül már keselyű-fészekrakás.
Asztalomon megírt? papír fehérlik.
Félkész vers. Van még perc idő ebédig,
s e perc úgy lépked, mint a meghalás.

Tűnődöm: a versembe kell-e más,
gyónás után szentáldozás? Megértik
majd a Vallomást? Mint más, szálljak édig?
Legyek meghasadt skizofréniás?

Írom e több mint kétszáz sornyi verset,
mert szeretlek, élek és meghalok.
Szavam megtartom én, akárki átkoz.

Habár a legvégén minden megeshet,
ördögi álmom is: torz angyalok,
soványka test túldobva sáros árkon.

13.

Soványka test túldobva sáros árkon,
a tested halál után mely csodás,
örök, s jöhet akár a rothadás,
tested alatt testem már sáros árok.

Közhely bár: én szeretlek, s vigyázok
rád, finom nyakadra, mit forradás
adta nyaklánc övez, és arra más
nem is kerülhet - jaj e kínos álmok!

Láthatod, lassan véget ér a versem,
mely ösztön, kéj, undor, s gyönyör is egyben.
Repedez megannyi var fedte seb.

Tudom, ki verset ír, gyanússá válik,
de én merem mondani mindhalálig,
vagyok: szeplősen is szeplőtelen.

14.

Vagyok: szeplősen is szeplőtelen.
De mégis, hol fejét fölüti művész,
különcségekkel úgy hat, mint a tűzvész,
környéke perzselődött kültelek.

Normálisok közé ha küldelek,
azért van, mert elég a gyöngé mű-ész;
nem számít, hogyha egy lélek belül kész
s kik nem normálisok, siessenek!

Az óra lépked, újra alkonyat van.
Üldögélünk a csendes alkonyatban.
Álmok népe kísér halottakat.

Az áldozási ostyát le sem nyeltük,
s máris, mint hívatlan vendég mellettünk
hever az éj, padokon hontalan.

15.

mesterszonett

Hever az éj, padokon hontalan,
mikor érintés hidegként kiráz már,
a ligetben a halál fia járkál,
lép s üt az óra, indul új roham.

Támolygok én csókodtól szurtosan,
te vidáman élsz, s nálam tart a járvány.
De én utánad vágyom ritka márvány,
kiben naponta egy isten fogan.

Csak az álom adhat föltámadást.
Fohásza egy van - az Ég Ura áldjon.
Kendőre szárad *tiszta kép* fejem.

Körül már keselyű-fészekrakás;
soványka test túldobva sáros árkon.
Vagyok: szeplősen is szeplőtelen.

Aforizmák

Apámnak a Mennyországba

A szükséztávút a legkönnyebb hallgatásra bírni.

A félműveltség rosszabb az analfabétizmusnál.

Ha egy farkas bármely okból megmar valakit, az örökké vadállat marad.

A legfurcsább betegség az élet: gyógyíthatatlan, mégis elmúlik.

Csak a halálnak nincsen következménye. Ezért a tettünkért már nem kell tartanunk a hátunkat.

Az én gyászom az egyetlen gyász, amelynek nincs halottja. Magamat gyászolom.

Hagyni kell a festőt festeni, az írókat írni, az embert élni és a sokaságot játszani.

Bűnbeesni annyi, mint kifordítani szellemünket, megmutatva a világnak.

Minden van és létezik, ha elhisszük.

Az igazi művész elnyerte a szenvedés kegyelmét.

Judicium, etika, szakralitás, az intuitivitás szakadéknyi mélysége. Ezek birtokosainál fölösleges a sorok között kutakodnunk. Mert ott nincs semmi. Csak a papír fehérsége.

A halál az élőknek borzasztó, a holtaknak remény, a férgeknek gyönyörűség.

A művész lelke olyan sokszög alakú test, mint egy lepattintott gyémántdarab. Van, hogy Jézusban hisz, van, hogy Kosztolányiban. Fáradtan az életben, vidáman a halálban.

Vannak egyének, akiken jó pár éve kétméteres földréteg pihen, s mégis, több fejjel magasabban az embereknél.

Aki szellemet, színt és derűt visz az emberek közé, az kiszolgáltatottá válik.

Meghalt az édesapám, s én egyre kevésbé bízom a föltámadásban. Hiszek az örök halálban?

Sajnos nem gyűlölöm magamat eléggé ahhoz, hogy másokat megvethessek.

Az ember a legszebb, legértelmesebb, de kevésbé hatékony trágya.

A Plútóról nézve emberré nő a patkány.

Kellemetlen dolog, ha attól kapunk egy pofont, akit mindig pofon szerettünk volna ütni.

Már nem lepődöm meg egy pofontól, de meglepne, ha valaki meglepődne az én pofonomtól.

Egy helyen azért én is kispolgár maradtam: követem a tömeget a temetőbe.

Gonosz macska az, amelyik játék közben *nem* nyújtja ki a karmait.

Az igazán emberi dolgokra mindenkor a mélypontokon van szükségünk.

Nem halljátok az üvöltést, a kint, a sikolyt, a sóhajt, a gyereksírást? Elnyomja a betonzaj ezeket a zörejeket.

A földrajzórán a papírgömbre nézett az a szép tanárnő, akár a Hold, amint teszi azt minden éjjel.

Kispolgári társaságban, hol a heterogénség árnyalataiban azért jelen van, a végén mindenki homogénné válik.

Hallgatom Grieg Peer Gynt-jét s úgy érzem e pillanatban, hogy elpusztult a törvény körülöttem.

Az vesse rám az első követ, aki a legjobb céldobó közületek!

A tanár egy dolgot nem mondhat: - Nem készültem.

Furcsán tipeg minden balettművész. De nem mindenki balettművész, aki furcsán tipeg.

Harmadszor fognak exhumálni, mire ki merik mondani: művemet.

Pótolhatatlan vagyok: ujjlenyomatom egyedülálló a világon.

KÖLTŐI SZÍNJÁTÉK

Fénytörés

hervadt virág a szoba sarka
barnán fénylik a légy
e borostyánkupacban
üres ma minden
csak egy-két emlék burjánzik
inoperabilis daganattá
a gátor gerinckaróhoz hurkolt oportói fűrtjén
a tükörben vércsatornák a ráncok
kivérzik minden arc a pillanat párbajától
oly üres ma minden
becsúzlizott ablak a szem
vizes szemetet ragaszt összetört mélyén a szél
üres tömegsír ma minden

Szellemidézés

Pillantásod megnyit egy fiókot,
hol halottak hamujában
bebábozódva görnyednek
papírkajaim.

Látom a grundot,
az ágybavizelő grundkapitányt;
eszem a nagynéni rétesét,
megcsókolom homlokát, s
arcára fölhozza igazgyöngyeit
a nagytüdejű gyomorrák;
a szomszédasszony ingyenes
árulásait hallgatom.

A halottak hamujából
lepkék, páncélosok, ízeltlábúak
aortámra mászva, követelik a véretem.

Emlék

feketefehér diakép villan
a gyerekkori udvar leszedetlen abroszán
egyenes talpán áll a hintaló
lécbordáin hullámszik a májsárga újságpapír

fekete drapériára vetül a kép
szárazjég a vetítógép fölgravatolva
a cigarettafüst tömjénillatú

Költői színjáték

Major Ottónak

Mert színész is vagyok.
Nevettető.

Naponta játszom. Szeretnek,
mégis, néha pirulnom kell,
hogyan élek.

Szemet szűrt a játék.
Mint éjszakában a telehold.
Ahogy szoknya alatt
a megkent zsanírpántú combok
közül kivillanó, fordított
timpanon.

Hasít a tömeg szeme.
A magas vérnyomású pofák
extázisa. Többször meghajlok,
de már csak szemét van a gyalult,
üres padok alatt;
nyálas szotyolaszemét.

A középső ikon

A szobai sötét szinte áthatolhatatlan. Alig látszom
én, az amúgy is láthatatlan. Rákdaganatok
a röntgenfölvételen a homályos foltok,
ikonjaim a fehér falon.

Ilyenkor álmodik az ember.
Ezt-azt, ami megesett vele.
Néha fölnyög, tapogatózva
vakon keresi a hült fekvőhelyen
akit szeret.

Így teszek én is. Minden nap beleizzadok.
Az a középső ikon! Igen, ahogy létrán megy
keresztre Krisztus. Megmozdul,
s leereszkedik a Mester;
körülnéz zárda-szobámban. Az égve felejtett
falilámpa fénykörében tátongó, kék lyuk a kép.

Igen, az a középső ikon. Töpreng: visszamenjen-e?
Köti az eskü. A hit. Megváltó reménység.
Bólint, s mielőtt végleg föllépkedne,
megérinti hitetlen fejem.

Éjszaka

Véshi Endrének

1.

Kisfiú vagyok. Szorongó.
Fölrriadok az éjszakában.
Befogja fülét a csönd.
Nyikorog, reccsen
a vérkörök páter-nosztère.
Nyirkos a párnám a hánykolódó
sötétségben.

Aztán az álom félárbocra eresztve
siklik. A szemhatáron túli
messzeségben, melled
szárazföldként fehérlik
a sötétkék hullámok között.

2.

Partra sodor a kétféle szenvedély.

3.

Pozdorja-falak mentén, kempingágyakon
költők vacognak, csatakosan,
a szürkeállományokban kihordva
veszélyeztetett embriókat.

4.

Reggel van. Kisimul minden.
Akár a halottak arca.

Koldus

adatok néhány szentképet
a világoziak albumából
- szemeim a két agyonütött
zöld légy szétmázolódva
az ő ikon-tekintetük

adatok összefogdosott ezüstöket
az árulókat kielégítem én
- a kutya is törődik velem
észrevétlen levizel

adatok másvilágot homályt
lassan új bitókként szálkásodunk
az alkonyuló ég alatt

adatok kötelet súlyokat
s folyamnyi árban arcom legyen
az akasztottaké
csak semmi botrány semmi semmi
egy koldust hagyjatok kéregetni

Apám rapszodiája

tíz óra múlt halkítsuk le a rádiót
a szoba színes patakozó kémcsövében
hallgassuk hangszálrepedéssel
ahogy a csönd hangszóróiból szüremlik
olvad apám lépte a sóderen

emlékszel tompán
bóbiskolva mesét olvastál
s én mindig elaludtam ne hagyd
hogy aludjak látnom kell a hajad
az évek aszalt fészket
hol a kikelt csupasz dögevők
fejedre ezüstöt csiripelnek

fogd a kezem vezess
vénádban hadd legyenek
lökhetetlen vérrög

számba veszem és lenyelem a *földet*
az nem lehet hogy magamra hagyj

Vers a ravatalról

Zeng most *amen, ave* és *mindörökkön*.
Körülöttem siratóasszonyok.
A koporsónál ősz apám dadog.
Eltaposva fehérítő csikk a földön.
Légy száll keresztbe ejtett karomra;
kínálja magát hűs vizespohár
mely lázas álmaimban annyit állt
szárazon: de jaj, mintha ráfonódna

újra holt kezem e képzelt pohárra,
hogy abból víz helyett lúgot igyon
kiszáradt szájam, s nyers, merev ikon
legyen az arcom, s bőröm is lemállna!
Nyújtózkodom. Csupasz testem kihűlve.
Egy nő bolond gyermekét világra szülte.

Megtréfált macskák

Mint diópapucsba
ragasztott lábú
macska, kiszaladunk a világból.
Négykézláb, sután futunk.
Talpunk alatt a kopogás
zakatolássá, majd dörömböléssé fajul.
Nem jutunk messzire.
Évek egymásutánjában
a szilvesztert megünnepeljük,
ugyanúgy Krisztus születését.
Húsvétonként ájultak vagyunk,
de nem az ecetes szivacstól.
Bukósisakunk fél dióhéj.
Agyunk a dió bele.
Borotva-csizmák,
Tűsarkú cipők közt
surranunk.

A vers

pacni a papíron
írás betű könny s mint a kínom
árva virág a madárcsípte csendben
útszálon koszorú barna síron

Szólószonáta öregasszonyokra

Szatyorral
paphoz tipegve megtérni gyorsan
az egyszem tyúkot levágni
mindegy már
öregasszonyok lógnak a konvejeren
fejjel lefele
széttárt szárnyukat
a huzat libbenti csak -

Mindenszentek napján
a gödröt kinézik
leülnek a szélire
bevárják az estét

Homorú tükör az égbolt
csillagképek a hunyorgó temetők
elindul ki-ki hazafelé fejfától
fejfáig araszolva
a földszag fölhúzódik ereikbe
szügyig ér húzzák is
agyonostorozott igáslovak

Rövid önéletrajz

disznó lepke és svábbogár
mi minden nem voltam én
leköpve noha sose koholtam
forgok az idő rút kerekén
vállvetve gyarló hitemmel
várok mint sok ostoba
hogy a végső villanás előtt
tán lesz még egy nagy csoda
de tudnom kell a *színt* a *vért*
s hogy az élet oly rövid
a holtat majd *új* lét ostromozza
szódás izzadt muraközit

Öregség

hártyás vastag bokák
inognak iszamós kövön
süllyedő halántéksarokban
trappol a szarkaláb

Csonka szonett

Vegyétek, íme, itt a vézna testem,
ha nem adnám, ti úgyis elvennétek,
ti mindenesei a Mindenségnek!
A testem adómentesen szereztem!

Igyátok, rajta, íme itt a vérem,
palackozva már rég nem kapható,
így csak átvágott torkom lesz a jó,
hogy jóllakjatok véren és kenyéren.

A Mester kést vesz, testét megszegi,
ad mindenkinek, jussokat se nézve,
a vérét is fölosztja - vért a vérre.

Oratórium

ördögszekéren a *bárány* szemlesütve
szentfehér és vérmeleg Gellért -
a megkékült levegőben
szemérmes méhszája
henteskampón

Golgota

Ikon esetlensége. Bibliai csönd.
Jézus, Magdolna, Mária halott.
Csak a Kendő,
a pirospozsgás,
verejtéktelen arcokat takaró,
csak a Kereszt, csak a Fa, a Csomó,
a Szög,
csak a Domb és a Sár,
csak az Ecet és a Röhögés,
csak a Könny,
csak a Tömeg
halhatatlan.

Kérdezd!

Babits Mihálynak

Kérdezd a vihart miért tombol
a tengert miért fal föl hajókat
vagy a búzát mért hajolgat
a szélben s végleg miért dől el?
kérdézd a Jászolt hogy volt az akkor
Izraelben
ki volt az ki folyásos asszonyt leprást
vakot

hitéért méltán megjutalmazott
kérdézd
miért hogy a végén senki nem nyit ablakot
kérdézd a gyógyíthatatlant
mért tartja fontosnak
hogy elbújva a mosdóban
egy cigarettát körömgig szívjon
kérdézd a kérdezőt
meglátsd nincs válasz a nincsre
hacsak nem te vagy az
aki a holtakkal beszéltél

Szárszói monológ

- Csillagképeim immár nem rezegnek.
 Anya szült, távoznom kell csöndesen;
 anyám, itt hagyom melegét kezednek.
 Jeges ujj dobol gyöngye testemen.

Míg éltem, a nyomorultakhoz álltam,
tudván: amit teszek, nem lesz elég;
csontomról a hús végig lezabáltan,
úgy állok itt, mint vasgyár, mely leég.

A könyörtelen jut halálnemül
nékem, mert e patkányok léte hitvány;
én, kit már a koldus is elkerül,
leköpdösöm a hamis bizonyítványt.

Majd a végítéletnél visszatérve
főt hajt előttem a világ bután;
mondom néktek: elhullt Attila vére,
s kihajt egy új kereszt a Golgotán.

Pietà

Veritéktől lucskos
két alak.
Az egyikből eltűnt a vér.
A másiknak könnyei mint a higany
szétgurulnak.
Halott vállak szikláin,
szúrt sebek partján
meghúzódnak a pórusokban.

A kenyértestű
anyja ölén készül újra
valami örökös vacsorára
összehívni, delíriumban
mindig készséges tanítványait.

Szonett Pilinszkyhez

Látjátok? Én látom. Ősz feje van.
Sziklahomlok tenyerében felejtve.
Ősz lett hajának minden szála rendre.
Most mondanátok: haljon boldogan.

Kezén ráncok. Halottjai. Sokan.
E megöszült gyermek vajon felejt-e,
mikor a múlt a *por*, s szilárd kelepce
a *mozdulás*, melyben halál fogan?

Segíts meg minket óriási *gyermek*,
ki ott állsz csúcsán most a *mindeneknek*,
- remegjenek ásványok és a sók.

„Csecsemő szorításod” összeroppant
mindent. Pelenkázottak már nyomodban,
mi, a szobatiszta versolvasók.

Rövidfilm

Sublót. Rajta régi lámpa.
Ovális tükör. Törött. Előtte
fésű. Fogai közt ősz hajcsomó.

Háromlábú széken terhes asszony ül.
Lábait szétveti, mezítláb
a ledöngölt földre
lép.

Kocsi-gázolta csirke vérét
kifolyatja gyorsan. Leforrázza.

Arcán nincs mosoly.
Kezén nincsen ékszer.
Szögön lóg férje kabátja.

A szobán patkány fut át.

Sparhelt. Repedt, rozsdás.
Soha nem futott ki rajta étel.

Csak a szög rozsdája él már.
A zsíros gallér félig eltakarja.
Egy halott gyűrött kabátja
kapaszkodik.

Hiányod, Hajnal Anna

Hiányod,
akár hó nélkül a téli táj,
hol délben nincs harangszó,
csak halott harangozó, tört harang.
Vagy kokárda nélkül Március.
Elvágott torok, melytől nem lesz senki véres.
Temető. Virágok, koszorúk, sírok nélkül.
Igen, hiányod, valahogy így, furcsán
elviselhetetlen.

Uram nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj,
Anna, nem vagyok méltó, hogy utad
hajlékodig kövessem.

az Úr talán ha kényszerítené a lelkem,
mert vágyom hozzád, fűtetlen,
új szobádba, süteményeid közé,
mert hiányod, Anna,
elviselhetetlen.

Stáció '77

Suttogások. Hangok. Nyögések.
Nyár eleji homokdűnék.
Mint női mellek domborodnak.
A tengerre látok közöttük.

Látom a túlsó partot(?)
messze van. Leeresztem az orrvitorlát.

Beevezek s még könnyezem,
miként veszik tejfehér homályba
a távol.

Sodor a víz,
a szelek ironikus mosollyal
lassan elkerülnek.
Áramlatokkal küszködöm,
egyre-másra csapkod, tombol
körüöttem a csönd.

Valami elmúlt. Valami újra kezdődik.
Megfordult a homokóra.

Etűdők és gyászdalok

Szőnyi Nórának

lúdbőrös az árnyék
a deszkák ma szálkásabbak
kékes-feketén lobog a gyászdal -

emelkednek lábak és karok
mint a purgatórium füstjében
az élettelen végtagok
a beszorult idegek
össztáncával

a nézőtér fojtott homálya
elkeveredik az őszinte
és hazug sóhajokkal

az órájukra pillantók farkasszemet
néznek a színpadi vénusz-születéssel -
valahol a színfalak mögött
látszik a létrán lépdelő
istenfia

sötét van a világvége
sötétjénél is sötétebb
de ez a kékes-fekete-vénusz
minden feketéjével
napnál világosabb.

Impresszionista vázlat

Zoltán Arankának

fönt a szürkülő égen mint
szél-fölfújta ing a szárítókötélen
egy felhő araszol

lent viharharang nyújtott nyelvén
korhadtt juhász és nyája ring

fű közt mozdúl a nyúl
patak kék fürtje hull egy kőről
ecsettel hanyagul még színezt a nyár
de kézfeje zuhan mint nyomorult
lováról lőtt katona

Egy arc a csillagok fölött

Kotolák Lajos, volt bajtársamnak

1.

Hogy szegény-e, nem tudom.
Szegényebb a költőknél,
gazdagabb az angyaloknál.
Mozdulatai utolsók,
mint a sírásóké.

2.

Talán még annyit:
nevelőszülőknél nevelkedett.
Egyszer sosem látott anyjáról
engedték az álmát.
Sovány keze nyitott szájára
csúszott. Gyönyörűbb volt egy
gyereknél.

3.

Éjszakánként érzi,
arcába rágnak anyja ráncai.
„Enné meg a rosseb” -
hallatja paraszti súllyal.
Két besüppedt kő-szeme
szinte fáj.

4.

Látod Lajoskám, ma megint
húskonzerv a vacsora, meg kenyér.
Valaki azt mesélte rólad,
hogy válladig érnek a csillagok.

Kosztolányi

Értünk már mindent. Tudjuk a halált.
Tanúi vagyunk minden sírógörcsnek.
Mégse csodálja azt senki, ha már
a vércsék lecsaptak; de nem köröztek!

A szó, mit kimondtál, arany-karát.
Adózunk egy fogyhatatlan gyönyörnek;
ugye tudtad, fejet a falba vág
aki küzd. Rögök vitáznak fölötted.

Verseid sötét, tömör bástya-vára
készíti a holtakat hallgatásra,
miközben súgja szellemek dalát.

Jutalmul részegségedért, remélhetsz,
mégse jöjj: kín tapad minden meséhez,
hol a halál terít Úrvacsorát.

Művészet

1.

Valami, amivel túl lehet
élni az életet.

2.

A többi, merészség ahhoz,
hogyan hazudjunk.

3.

Boldog aki halhatatlan,
mert találkozik önmagával
a föltámadáskor.

Miatyánk

Szemes Marinak - odaát

Miatyánk, nem vagyunk a Fiú,
csak utódai a méltánytalanságban.

Miatyánk, ne vigyél minket
a gonosz közelébe,
mert jobbakká válunk
az ördögöknél.

Miatyánk, jöjj egyszer közénk
kétkedve a föltámadásban;
a látvány csalóka lesz:
mi boldogok vagyunk,
mint a férgek a sírboltozatban.

De szabadítsd meg testünket
az irigy legyektől,
ételünket a patkányoktól,
italunkat a köpésektől,
s minket magunktól.

Számvetés

Boldogok a lélekben szegények,
mert csöndes és nyugodt munkaerők.
(Számban íze az újabb kenyérnek,
ugyanolyan, mint a munka előtt.)
Nem vagyok csöndes. Nem vagyok boldog.
Csak gazdag, s feslett zsebbel szegény.
Bennem minden romantikus regény,
s szavaim közt ott bujkálnak
a Bolondok.

Mea maxima...

carrarai márvány a konyhalány
gőzbefullasztott bokája
a tücsökzene is chopini
bé moll szonáta már
a mindennapi kenyérbe belesült
a jól megérdemelt carcinoma
vérerek patkányrágta bergmanncsövek
csak a lábaknak egy-egy koppanás
a szaporaléptű álom
mennyei angyaltrágyás macskaköveken

Patika

Kisasszony kérem,
adjon nékem egy pirula
Kölcsy-félhomályt,
Arany padját a Szigetről,
Petőfi tömegsír-helyét,
Tóth Árpád véres köhögését,
Babits nyakát Balázs-áldáskor,
Kosztolányi utolsó
zöld tintás gyorsírását,
József Attila kávéházi sarkát,
Juhász Gyula kórházi ablakát,
ágytálát; - fölírtá? Pardon,
írja hozzá Radnóti halálos maradását -
Bocsánat... nincs nálam pénz, se recept,
de maradt nálam örökről egy kis adag
Koppány Zsolt tehetetlenségéből,

szeplős arcából, meg a rúgkapálásából,
pedig szoros a pólya
egyre szorosabb.

Módi

Villamosmegállóban köztereken
körutakon és mindenütt
fekete NÁJLONnal takarva
a helyszínen kreált kupac
a város magasrendű ürüléke
nyílásaiban a halál magukra hagyott hajszálai
vadonatúj és ferdesarkú
férfi női gyerekcipők
megnyúlt orr fekete csonka gúla
férfinőgyerek
int a vigyázó rendőr
kikerülendő
nehogy belelépjenek!

Idill

*Nőknek ajánlom
(vigyázzanak!)*

Villamoson rövid szoknyás leány
kapaszkodik. Kezében megpakolt
szatyor, mit hozzáfog a hűvös rúdhoz,
szabad kezében két baromfiláb
égnek meredve. Széttárt szárnnyal egy
kakas csüng tehetetlenül. Fejét
visszahajtja. (Unja már helyzetét.)
Pedig kakasként most olyasmit láthat,
amit mi férfiak szívesen látunk:
térd fölött, hol a combok randevúznak,
egy fehér, domborodó timpanont.

Blank vers egy asszonyról

K.-né levette utcai szemüvegét,
s a zsömlét asztalára tette.
Szerényke rétegben kent margarint
a zsömle egyik felére. Megette
nem sokat rágódva rajta. Soványka

fia jutott eszébe, ki megfagyott
a brajnski erdőben, vagy tán a Donnál(?)
Mindegy. Zajtalan fagyhalála később
öröklakást hozott, ki tudja hol.
Az asszony szemében a kő-pupilla
kitágult, s titokban gyűlött mindenkit,
tán a hazát is, mit nem tudott, hol van.
Föltette olvasó-szemüvegét.
- Fiam! Mit is főzzek neked ma holnap?
De tudta, otthon csak a férje várja(?)
s a fiához küldött levlapjai
„a címzett ismeretlen” felirattal
vissza-visszajönnek. A közértben rá
apró zsömlét sóztak. Káromkodott.

Mörbisch 82'

Valamikor magyar földben
érlelődött a burgenlandi szőlő -
most csak térképek zárójeleiben
olvashatjuk, mi volt a városok neve
egykoron. Kismarton, Ruszt és a többiek,
immár az úgynevezett NYUGAT
szerves részei.

Mörbisch is, a tóparti község
(ha egyáltalán községnek lehet
nevezni hazai értelemben)
a Fertő partján, átellenben
Fertőrákossal, tóra épített
szabadtéri színpadával,
egyetlen főutcájával, a Hauptstrasséval
s egyéb, aszfaltozott mellékutcaival,
főúri panzióival és a conditorei-ek
sokaságával, hol plüss-fotójokban
hátradőlve kortyolhatod az olcsónak
nem mondható klein-kávét (mennyiségileg a
mi duplánk) a mindig suhanó, sosem-ideges
meseautókkal, kivilágított telefonfülkéivel
ahonnan pár schillingért azonnal hívhatod
New Yorkot, Bangkokot, vagy akár Budapestet,
(az utóbbit hosszabbításért, hogy még egy
héttel tovább maradhass) -
és a macskák... (a kóborlás ismeretlen);
ahogy eléd jönnek, kibújnak a magzattiszta
kapualjakból, hogy megsimogasd őket, vagy
csöppet sem félve, kiülnek az út közepére,
tudják: még véletlenül se...

Aztán vagy hetven kilométerrel odébb, Bécs,
ahogy Kosztolányi mondta „csöndes, családi mécs”,
ahol ha Ferencz Józsefnek sétálni szottyán a kedve
sem keltene különösebb feltűnést -
mégis visszavágyol a tóparti hideg-meleg
folyóvizes, község-mini-metropoliszba,
s onnan Budapestre, a gyár melletti peremkerület
egyszobájába, a lavór piszkos víztükrébe
bámulva, megnagyobbodott arccal.

Veronai szerelmesek 84'

harsonák
a nap széles rezei recsegnek
lúdtalpát papucsba
csúsztatva neszel a fény is
ahol lakom Verona díszleteződik
bár Rómeónak hajlott a hátam
s Júliám üres üveget próbál visszaváltani

Ecce homo

Ül a Fiú reménytelenül.
Szeme előtt színes karikákban
Magdolna mezítelensége lebeg.
Pilátus érzi: se Barabás, sem Ő.
Egyikük sem megfeszíthető.
Inkább két önként jelentkező
közt válasszatok!
Itt az alkalom könnyen
történelmi leckévé lenni
egy összefirkált iskolakönyvben;
aztán meggondolja a deszka és a szög,
ki a gyöngébb csontú
megfeszíthetőbb,
gondolkodik a féreg is:
a család ott *lent* éhezik,
kell a lucskos, zsíros falat,
nem mindegy hát, hogy ki marad!
Nincs jelentkező, marad az Isten gyermeke.
Szögek csörögnek, ácsok készülődnek,
tökmagot rágsálnak a kevésbé kíváncsiak;
a Fiú föláll, a ködben mered

két lator-kereszt,
a kétség ledöntve, állítódik a bizonyosság,
s kéregemberek szeméből
gyantakönny pereg.

Szerelem

k
ö
z
ö
keressünk
s
í
r
h
e
l
y
e
t
?

csak annyit érzek irántad
mint bármely halandó ember
se többet se kevesebbet
csak annyit hogy szeretlek

Tavaszi elysium

árnyak kenődnek csupasz tűzfalakra
nem az istenek találkoznak itt -
csak árokparti sárfröcskölte korpusz tövén
mint Mária átszellemülten térdel a gyom

Minden halott csupa jég a tavaszi ragyogásban
megbicsaklik lépted hátán a fölriadt kavicsoknak
tekintettedben százezer wattnyi fény -
halkan pattan a jég ahogy körbehordozod

Éjféli chanson

Ölednek játék-tűzhelyén
odakozmál a lélek.
Első, igaz csatája van.
Bénák a szívverések.

Vetkőznek fönn a csillagok.
Egyedül vagyok? Lustán
bolyong egy-két sóhaj felém.
Mondd, igazat hazudtál?

Jön a győztes, mégis a vert
sereg. Kopjafák. Csontok;
megöleltél egy nyílt sebet!
Nyirkos padlón szorongok.

Hozz egy pohár vizet nekem.
Hullámszék, sír a mellem.
Sír, nyöszörög, karmol a csönd.
Én mindenkit szerettem.

1979. öleléseim anatómiája

Talán egy szentjánosbogár gyöngye fénye
talán a túlvilági csönd
az angyalszárnyak éjjeli röpte,
a leszakított margaréta vére,
a szűz, karcolatlan égbolt.

Talán a hűtőházak vasfala,
talán egy vállcsont kifordulva
nyomorékon, vagy vonatkeréktől félredobva,
a zuhanó öngyilkos puffanása,
egy vízbefúlt földagadt arca,

vagy mi ez a semmi,
ez a tiszta, edzett vas kékje,
ez a túlfeszített ölelés
a vég nélküli, mikor intézeti gyerek néz
először anyja szemébe?

Vágyvillamos

villamosunk a remizbe bújt
fölbukkanunk a letekert ablakokban
arcunkra hánynak színes plakátok
kifestett punkok vagyunk

napilapok hintáznak halálozási hírek
csavarnak dugóhúzókat a fogantyúkból
vértelen szorított szájjal csókolózunk

udvari vécék mennybemenetelét szimatolva
esőt lógató hajnal himbálja vízfejét
körömgigéztetett csikkek spékelték padlón
szétfutók karokban mint a rák

Találkozás

Ablakunk résein a besurranó,
szemtelen hideg
megkocogtatja a kaktusz csontjait.
A kis balettcipő lógó pántjaival
egy dupla grand tour-tól
roncsoltan hever.

Összekulcsolt kezekkel
mint egy nagybeteg, fekszel -
ájulás ez, inkább mint álom.

A pizsama kicsit nagy neked.
Szép vagy. Meseolvasástól
elszunnyadt, nagyranőtt gyerek.

Táncország Gisellé-je,
Rosszul őrzött lánya,
Coppélia-babája
vagy a deszkákon épp?

Hirtelen fölülsz.
A szoba meszelt falán
fekete hattyúk, spartacusok
és crassusok, tündérek és tűzmadarak
árnyai táncolják tegnap írt
koreográfiádat.

Levelek Arankához I.

Mi van ott nálatok,
hol az erkölcsök szemölcsök,
s e fölös bőrkinövéstől
akár egy esztéka rendelésen
megszabadítanak;
hol Mária méhének gyümölcsét
zöldségárosok dicsérik,
hol művészekről annyit „impróznak”
- valaminemstimmel...
miközben bekapnak egy marék belloidot.

Sokáig ízelve a szókat
a Szentek száján szemölcsök virítnak -
zúduló újkrumpli közt verődik a Kisded,
szájbarúgással ábrázolt kézesók
egy fizetésnap chagall gyomorrontása
a klozetfalán.

Levelek Arankához II.

Az inasok lassan
bizonyítványt szereznek,
a cselédek és a rabszolgák
előbb-utóbb felszabadulnak mindenütt -
a halottak eltemettetnek.

Valahol mindig van remény.
Belőlem-belőled is válhat bármi,
ne hamarkodd hát el, hogy azt mondd:
biztonságok vagyok!
Csak ha alszom-alszol,
nem vagyok, s nem vagy rettenetes.

Születésnapomra vegyél
42-es spanyolcsizmát,
de hiszen tudod a lábam méretét -
s mielőtt bármit mondanék
előzz meg szájpecekkel...

Hagyd, hogy térdeljek a lomokban,
az elhelyezhetetlen, gyermek-mély
irodalomokban.

Levelek Arankához III.

ahogy a paplan
tőled domborodni kezd
mint gyomor lefelé a liftben
megemelkedik a lelkem

két tenyered úgy tátoz felém
mint fészekben a hártáscsőrű
kölyökmadár

etetnélek
de gyöngé vagyok
gyöngébb a mohó csőr tölcsérében
örvénylő bogárnál

csapkodni tudok csak
és enni kérek
gyermek maradtál
s én a kistestvéred

Levelek Arankához IV.

Zolnay Vilmos és felesége ravatalára

gyerekként sírni is lehet
igen *a lengyelek szegények szeretik*
a láthatatlan pórázt
emlékszel sármosan meghajolt
kezetcsókolt néked Coppélia
játszott az altatókkal is
nem ismerte a társasjátékokat
aztán mégis osztott és elaludtak
urnába bújtak
nem tudta senki
a nitroglicerint tilos lötyögtetni
kérdesz meg *őket* ki volt a mackóbácsi
és írj mielőbb ki ez a szent

Apoteózis

számozatlan levél Arankához

hol volt hol nem volt élt egyszer egy művésznő.
a sorok közé rejtőzködött determinációt génjei könyvében
olvashatták. ez a művésznő aztán bekerült egy öröktől
fájdalmas ország legelső színházába ahol mindig
tágranyílt szemével figyelt és várt és sírt. senki
nem sírt ennyit soha.
Lelkében a sátán megszállottsága jól megfért a kísértés
elleni csatározás angyalával. Szent lett volna? az
apostoli szentszék nem avatta volna azzá. kevés volt
a csoda s a stigmák kivérzései mikroszkóp alatt
sem bújtak elő a pórusokból.
kiugró tehetség volt? formákat nem tört ezer darabbá.
Nem feszítette üvegtestét semmiféle póz. alázatos
volt és félt. Istentől nem kellett félnie, haláltól sem
igazán. de leginkább remegett önmagától szívében a
kiválasztottak örökös kétségeivel.
és nem volt kiválasztott mert hiába csöndesség alázat
mindent-tudás prédikátori erény. csak a meghívottak
között bámészkodott. tovább beszélt a dadogós a buta
és gonosz mert kiválasztott volt egyszer tenyeréből
vizet adott de biztosan pokolra jut.
ez a művésznő nem üldögélt első áldozási fehér
csipkeruhában zuzmarás hajnali miséken sohasem
térdepelt nem mormolt elégtétel négy miatyánkot
három üdvözlégyet. nem tudta hogy kezében *hatalom*
épít golgotányi dombot de tudták ezt az írástudók.

a bárányt valódi báránynak hitte nem hallott még
tréfás kedvükben
báránybőrbe bújt farkasokról.
a tökélyt ő sem teremthette meg.
az eredendő bűnről is voltak sejtései.
örülhetett volna ha gyűlölik. de nem. láthatatlan
lett ahogyan
megteremtődött a levegő melyre ha jelen van is
rácsodálkozni nem szokás.
szeretett volna kiválni.
előadói ruháját padlóra engedve a kreativitás
szkafanderébe bújva
alámerült a tonga-ároknyi mélybe ahonnan csak a
nagyon keveseknek
sikerült összeroppanás nélkül újra levegőre jutniuk.
de semmi de semmi.
szűrt fényű októberi lelkébe aki bekukucskált hóvakság
perzselte meg.
a mese itt véget is érhet.
a királynő leereszkedett a trónról és apró pergő lábain
kiszaladt a palotából le egészen a piactérig a város
közepébe
hangoskodó kofák csirkés és gyümölcsösládái közé
leguggolni és térdére sírni ahogy kislányok szoktak
mozi után hősekről álmodozva.
hiába.
nem kapta föl a lováról lehajló király.
de királynő ma is leleplezik mozdulásai.
abban az öröktől fogva fájdalmas országban ma ő a
legfájóbb pont
testben a lélek mélyén csatát nyert a kisírt szemű
angyal.

Zajok

Spiritusz lángja a lámpa,
a fény, a foszforos sörét
belecsíp az éjszakába,
de még ez sem az igazi csönd.
Kezdődik a bogarak násza;
a tor, a potroh remegni kezd,
de még ez sem az igazi csönd.
Pedig erre a madár se jár,
erre, hol keselyű szárnycsapása
a légyzümmögés -
de még ez sem az igazi csönd...

Esti ébredés

Nádasdi Évának

Gömbölyű, nagy üvegszemével,
rámtekint megvetőn az éjjel.
Szitok lesz nyomban az álom,
súgja: nincs messze halálom.
- ifjúságom lombtalan.

Az est vakon botladozik,
függöny fáradó fodrait
ölelve. Szerelmek fonódnak
hirdetik testvérnek, rokonnak:
- ifjúságom lombtalan.

A lég finom, fekete fátyol;
gyászol a lomb, rügyet számol,
csönd ízét kóstoltatja meg.
Szól a kép, mit árnyéka vet:
- ifjúságom lombtalan.

De túl az éjen, túl az álmon,
túl az ijesztő némaságon,
bevágtat dülöngő falakkal
a sivár, dodonai nappal;
jaj, túl vagyok minden halálon!

Chopin: Gesz-dúr keringő; Op. 70. No. 1.

Kocsis Zoltánnak

Óriás lakkcipő,
fénylik a nyitott Steinway.
Az ujjak Buñuel billentyűkre
hullatott bogarai.

Zárt ruhában, vonalban állnak a párok,
s a meglódult hajszálok
kisiklott száloptikáin
Varsóig pörögnek.

Álmatlanság

valahogyan úgy éreztem magam
tegnap éjjel ahogy a nedves ágyban
fömltem mint a krematóriumban
az égetett halott mikor fölül
s ijedten körbenézve visszafekszik

Halhatatlanságom

egy kisfiú szélirányba
fordítja nevem az újságpapír -
hajót aztán utánanéz
és újat hajtogat

Szerettem és szeretem...

Szerettem azt,
ki kenyeret aprított a köménylevesbe,
szerettem azt,
ki szidott és ütött
ha kellett,
szerettem azt, ki nem akar
látni a koporsóban,
s szerettem azt,
ki este velem alszik el,
mint a túlélők halottjaikkal,
mint Gyermek a Jászol illatával,
s mint ahogy alszik
a száradó tintafolt
egy korán észrevett
búcsúlevélen.

Szukcesszió

Költőségem, szemtelen szeplőim,
aberrált szerelmem és egyéb örültségeim:
köszönöm anyám.

Két kezem, keménységem,
hogyan voltam és nem leszek,
köszönöm apám.

De végül is meghajlok mindkettőtök előtt:
mert nem tart, nem tarthat soká
ez a vergődés, az örökletes
bizonytalanságban.

Kórtermi etűd

Bátyámnak

Tört állkapcsok, mosolytalan
tengerészpofák
mögött a fénytörésben
colásüvegek, ágytálak,
matracok. Ujjnyomoktól
lesajnált tükörből kifelé vicsorít
egy kulcsesomóval orrbavert suhanc.

Nyúlszájú néger gyerekkel
snúroz egy szájrakos öregúr.
A túlgurult húszfillérékért
egyszerre ugrik a két halott.

A látogatók kufárzsivaját
- Krisztus híján
testszagokból sajdukt korbács
kergeti, úzi.

Mintha már a földből jönne,
olyan egy-egy horkantás,
fal-felé-fordulás a néhány
tejfehér vaságyon.

A lábaknál lázgörbék mutatják
miként izzik a sártapasztott,
ötletes emberi test.

Az ágyvégek a hosszúságot adják.
A szélességet: ki mennyit, s meddig
forgolódik. Pléhdoboz hidegét a csempék.
Adott-kapott frászok, öklendező tekintetekben.

Mondattövek

A vers tintabarázda.
A fehérjék építőkövek.
Minden gyilkos garázda.
A bonctanban mossák a követ.

A halál pontosvessző,
- mondják a Szentek.
Az anyaföldben
nemre való tekintet nélkül,
egymáson rögek menetelnek.

A véres kés mosás után ragyog.
Ablakig érnek az eltűnő évek.
Osonnak sorban - kicsik és nagyok.

Abszurdum

1.

folyik vérünk az aszfaltra
a kilincsen jégcsapok lógnak a mínuszos melegben
nekünk mindegy hogyan mért Celsius
csak billegünk - fagyott havon anyókák
a villanykapcsolón kezünk csöndben foszforeszkál
s fejünkben egyszerre gyullad föl a villany
csak az izzók watterössége más

2.

számban örök tavaszi kert
nyelvem kinyílt ízlelőbimbóiban
lázás szavaim kotlanak

Expresszív temetés

*„A szemgödrom mélyén ások neki sírhelyet.”
(Pilinszky J.: Síremlék)*

micsoda csónak a világ! farmotorja voltam
alig negyed lóerővel -
zöldszemű éjben nyugágyba csukva
eresztenek szemgödörbe
szemgödör alján a zöld kocsonyában
feküdj hanyatt halál-tanonc
föl is ülhetsz
csak ne járkálj csak ne beszélj ne és nem
azok ott a város tetői imádott tájad
egy injekció az agyba
egy végső összerendezés

Szonatina

Apámnak a Mennnyországba

1.

Tasso fölött merengek éppen,
odakint roppant ágyán kucorog az ősz.
A nád közt vadkacsa rebben,
s mint hatalmas bika ha bőszt
nekiront a partnak a zavaros ár.

Rózsák lebegnek a víz színén.
Hol a lompos éj tetőre ér
dühöngve fújtat. Kivert kutyának
vizes szőrén vacogva prüszköl a szél.
Lassú gondolán csorgok a gond vizében,
meglepett utas a velencei éjben
hol Tizian-színeket kever a Hold;
epigon-csapdában vergődve lesem
vizsgálva énedet, lopott, hazug énekem
ott, hol hasadt úton lötyög a batár
hol koszorút dér lehel fejedre
Apám.

2.

Az ég, az ég, hol a lenge lég
kék volt, sima és tiszta-szép
hol sárgarigó dalolt naponta
most gyárok füstje rontja.
Nézd a várost. Sárga neonok
szállnak a tejüveg égen.
De nézz az égre, mondd:
mit ér a kéj ha fél a vér?
Mit ér a telivér, ha nincs szekér?
Mit kell szeretni? Csepegő,
léha tollat, tenger zúgását, sziklamorajt?
Visszatérni, mint az álom,
mely kísért és fölnyalából?
De túl öszön és nyáron át
állsz keményre vasalt ingben
moccanatlan és szelíden
fehérben állsz
Apám.

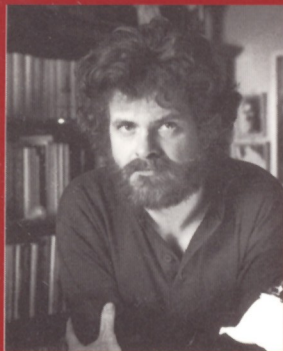
3.

Vannak, kik az elmúlásra tesznek.
Vannak, kik remélnék a föltámadásban.
Vannak, kik tanulnak, könyveik teszték,
miközben vajúdó sorsokról vitáznak.
Közben Krisztus bölcs szava int:
„Adjátok meg a császárnak ami a császáré...”
és már nem is nézem ki van belül és ki kint.
Lásd itt állok. Pörén és koronával.
Minden léten túl társad a halálban.
Gödör mélyére, lerontsz a sárba,
röfögünk jóllakottan, előttünk vályú,
ennyit ért a kín, a vér, hogy bárgyú
sötét csöndben mondjunk imát?

Ragadj botot és üss rajtam újra
Apám.

4.

Bocsánatos a mi bűnünk, hogy éltünk.
Segíteném immár vinni a keresztet,
az örök halálban nincsen részünk,
a Szűzanya mosollyal menesztett.
Apa, lestem mikor más ravatalánál
könnyed bújt s a cseppben én görnyedtem,
buggyantam, beleremegtem, hogy sírni látlak.
Halványodik minden a húnyó alkonyatnál
a valcer csak vadul forog tovább,
és földerengnek szürke köntösükben
mint roppant lovagok, a temetői fák.
Megtorpanok, a hajnal oly közel.
Befordulva, alszom keserűn tovább.
Találkozunk ha térdelve is
a föltámadáskori nagy tülekedésben
Apám.

Legfőbb a gyónás

1955-ben, Szent István napján születtem, s gyermekkoromban kidagasztott mellel sétáltam szülővárosomban Budapesten, az „alkotmányünnepi” csattogó zászlók között; azt bíttem, miattam lobogózták föl a várost. Sokan azóta is föltűnési viselkedésnek vélik determinált földönkívüliséget, pedig amolyan **Nakonxipán** az a világ, amelyben élek. Ezért, hogy vonzódásom a művészetekhez, „középkori”.

Krisztus óta minden művész, gondolkodó, filozófus – esszéista. Nyomasztó örökség; de próbálom: följegyezni mindazt, ami a gátor tájékán nyilall és formálódik lassan, csomóvá a torokban.

A **szeretet** fontosabb mint a mű, illetve az a mű fontos, ami – szeretet **Részvét**tel próbálok szeretni. Ólomnehéz. Terhétől sok ember összeroppan. Szerelmem, szeretetem, büntudatom, balottjaimba-olvadásom, balálfélelmem és szorongásos kitartásom – szenvedélyes.

Predestinált sorsom ellenére nem nebéz jönnek és gyöngének maradnom. Kosztolányival szólva nem vagyok külön, csak **különböző**.

Gyermekkorom bármily sötét volt és kegyetlen, **valaki** szeretett, s ettől ma úgy fénylik múltam, mint a föltámadás. Gyerek maradtam: nyitott és befelé forduló, álmélkodó és dübös.

Nem élek. Álderengek a világon. Élőkkel és holtakkal kavargok minden lapomon, egymást öelve, ahogy életet ölel a balál. A **Krisztus után** a nyolcadik megjelent könyvem. A többi? A többi odafönt. A „nagy sügások” égi birodalmában. Talán továbbra is rámtalál a kegyelem.

Koppány Zsolt